

Doc. JUDr. Drgonec: AJ V COVIDOVEJ ÉRE ZÁKLADNÉ PRÁVA MAJÚ CHRÁNIŤ ČLOVEKA

- CZ24 News | 1. března 2021

SLOVENSKO: Bývalý sudca Ústavného súdu SR Doc. JUDr. Ján Drgonec, DrSc uviedol názorný príklad sudcu bratislavského súdu, ktorý v súlade s Chartou a Dohovorom o ľudských právach chránil garantované právo pokojne a slobodne sa zhromažďovať, bez akýchkoľvek obmedzení.

Chrbticou materiálneho právneho štátu je súdna moc. Tam a vtedy, kde a keď súd neuplatní zákon, dokonca ani Ústavu, je materiálny právny štát nedostupný. Ani toto nejde bez sudcov a súdov.

Sudcovia všeobecných súdov prvého i druhého stupňa rozvíjajú svoju smutne známu nezávislosť na zákonoch k nezávislosti na Ústave. Dá sa povedať, že sa rozhodli „vymlátiť“ slobodu zhromažďovania z Ústavy aj z medzinárodných dohovorov aspoň v rozsahu, v akom garantujú ľudské práva a základné slobody na území Slovenska.

Názorný príklad ponúka prípad z bratislavských súdov.

Peter S. sa ocitol pred sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I. Ten 21. decembra 2020 rozhodol, že ho neberie do väzby a prepúšťa ho zo zadržania na slobodu.

Prokurátor kládol obvinenému za vinu, že „mal verejne podnecovať/vyzývať na hromadné neplnenie dôležitej povinnosti na základe zákona, a to uznesením vlády Slovenskej republiky č. 718 z 11.11.2020. Vláda Slovenskej republiky v časti C, bod C.1. citovaného uznesenia rozhodla, že sa zakazuje s účinnosťou od 15. novembra 2020 v rámci vyhláseného núdzového stavu ... pokojne sa zhromažďovať v počte nad 6 osôb.“ (Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, 3Tpo/1004/2020).

Sudca pre prípravné konanie Okresného súdu v Bratislave odmietol návrh prokurátora. [V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:](#)

„... Aj Charta a Dohovor, ktorými je Slovenská republika garantujú právo pokojne a slobodne sa zhromažďovať, bez akýchkoľvek obmedzení. Rovnako z oboch jasne vyplýva, že akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom (čl. 52 bod 1 Charty), resp. výkon týchto práv (Sloboda zhromažďovania a združovania) môže podliehať len takým obmedzeniam, ktoré stanovuje zákon (čl. 11 bod 2 Dohovoru). Uvedené medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná, bez pripustenia výnimiek, jednoznačne určujú, že akékoľvek obmedzenia výkonu základných práv a slobôd, aj práva pokojne sa zhromažďovať je možné len a jedine formou zákona (za splnenia aj ostatných predpokladaných podmienok) a nie normou nižšej právnej sily... Ústavnoprávne neobstojí názor, že štátny orgán, v tomto prípade vláda, uznesením môže zakázať uplatňovanie jedného zo základných práv len na základe zákona. Základné práva a slobody požívajú zvýšenú ochranu a musia byť garantované nielen za štandardných podmienok, ale práve a najmä vo výnimočných situáciách, kedy je náchylnosť ich porušovania zvýšená. Vyjadrené platí aj počas vyhláseného núdzového stavu na území Slovenskej republiky. Je povinnosťou súdu strážiť dodržiavanie základných práv a slobôd zo strany štátu voči svojim obyvateľom a aj to akým spôsobom (formou) sú tieto práva a slobody obmedzované/zakazované a či takéto obmedzenia a zákazy sú dôvodné, primerané, či sú dodržané zásady proporcionality a či je to nevyhnutné. Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 718 z 11.11.2020, ktorým bolo zakázané uplatňovanie práva pokojne sa zhromažďovať v počte nad 6 osôb a na hromadné porušovanie tejto povinnosti mal verejne vyzývať, nie je realizované spôsobom súladným s Ústavou Slovenskej republiky, Chartou základných práv Európskej únie a Európskym dohovorom o základných ľudských právach a slobodách, lebo nešlo zákon.“

Uznesenie okresného súdu v citovanom rozsahu môže naplňať hrdosťou. Všeobecný súd na Slovensku konečne postupoval v súlade s požiadavkami materiálneho právneho štátu, dokonca aj vtedy a tam, kde sa musel vzoprieť vláde Slovenskej republiky.

Okresný súd sa musel vyrovnáť s niekoľkými štandardne šírenými poznatkami, ktoré nie raz sú súdom konajúcim vo veci cudzie.

Súd neprehliadol rozdiel medzi podmienkou vyžadujúcou obmedzenie základného práva zákonom a jeho obmedzením „na základe zákona“. Ide o dve rozdielne podmienky. Požiadavka zákona nie je formálna požiadavka, ako sa môže zdať laikovi na prvý pohľad. **Zákony prijíma len a výlučne Národná rada Slovenskej republiky. Všeobecne záväzné právne predpisy na základe zákona vydávajú iné štátne orgány - orgány výkonnej moci. Požiadavka obmedzenia základného práva zákonom znamená, že len a jedine parlament smie obmedziť základné právo alebo slobodu.**

Túto podmienku vláda Slovenskej republiky porušila, lebo ona, a nie parlament siahla na slobodu zhromažďovania. Takú právomoc Ústava vláde Slovenskej republiky nepriznáva.

Vláda Slovenskej republiky zároveň nedbala ani o to, aby slobodu zhromažďovania aspoň obmedzila všeobecne záväzným právnym predpisom. Na palette vládnych prostriedkov všeobecne záväzným právnym predpisom je nariadenie vlády. Uznesenie vlády Slovenskej republiky je interný normatívny pokyn. Všeobecne záväzným právnym predpisom vláda môže riadiť správanie subjektov, ktoré nepodliehajú riadiacej právomoci vlády. Interným normatívnym pokynom vláda môže riadiť správanie obmedzenej skupiny subjektov práva. Tých subjektov, ktoré vláda riadi, ktoré sú jej podriadené. **Jednotlivci ani rodiny, bez ohľadu na to, či majú najviac šesť alebo viac ako šesť členov nepodliehajú riadiacej právomoci vlády. Zvolením formy uznesenia vlády na úpravu slobody zhromažďovania vláda Slovenskej republiky v jednej veci už po druhýkrát porušila Ústavu. Napríklad**

tým, že riadila chod spoločnosti prostriedkom (uznesením), aký nie je zlučiteľný s prostriedkami riadenia materiálneho právneho štátu.

Okresný súd v Bratislave neprehliadol ani okolnosť, že **ochrana základných práv a slobôd počas núdzového stavu nie je znížená, ale že musí dosahovať rovnakú intenzitu, ako v štandardných podmienkach.**

Citovanú argumentáciu sudca pre prípravné konanie završil úvahou:

„Ak by obvinený aj verejne vyzýval na účasť na zhromaždení, zakázanom uznesením vlády Slovenskej republiky č. 718 z 11.11.2020 (pre občanov a obyvateľov právne nezáväzným), o ktoré je obvinenie opreté, nemohol obvinený naplniť skutkovú podstatu trestného činu kladeného mu za vinu, lebo uznesenie vlády zakazujúce uplatňovanie práva pokojne sa zhromažďovať v počte nad 6 osôb je navyše bez najmenších pochybností aj v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, Chartou základných práv Európskej únie a Európskym dohovorom o základných ľudských právach a slobodách.“

Okresný súd márne odviezol ukážkovú prácu hodnú miesta v učebniciach viacerých právnych disciplín od ústavného práva, cez teóriu práva po trestné právo.

Tesne predtým ako generálny prokurátor nechal netrestnému odboru Generálnej prokuratúry preveriť súlad vyhlášok Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky s Ústavou v podstate zo zhodných príčin, pre ktoré Okresný súd v Bratislave odmietol viesť trestné stíhanie za uplatnenie slobody zhromažďovania „v rozpore s uznesením vlády Slovenskej republiky“, **prokurátor okresnej prokuratúry proti rozhodnutiu súdu podal sťažnosť.**

„Uvedenú sťažnosť odôvodňujem tými istými dôvodmi ktoré som uviedol v podanom návrhu na vzatie do väzby. Mám za to, že návrh je dôvodný aj s poukazom na Vyhlášku Úradu verejného zdravotníctva SR č. 34, čiastka 22/2020, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia, konkrétne na jej § 4 ako aj na vyššie uvedené uznesenie Vlády SR č. 718 z 11.11.2020.“

Záležitosť pokročila vyššie. Na Krajský súd v Bratislave, pred senát zložený z JUDr. Zuzany Molnárovej, JUDr. Danice Veselovskej a JUDr. Karola Kováča.

Tento senát uviedol, že: *„Súd prvého stupňa vychádzal z nesprávnych právnych záverov, ktoré mali za následok potrebu zrušiť napadnuté uznesenie v celom rozsahu.“*

Opis skutkového stavu v odôvodnení krajského súdu trikrát hovorí o nepovolenom zhromaždení, ku ktorému obvinený požíval a prizýval okoloidúcich. „Nepovolený“ môže znamenať iba „taký, na aký nemá povolenie; konaný bez povolenia“. Nezaškodí pripomenúť, že posledná veta čl. 28 ods. 4 Ústavy znie: **„Zhromaždenie sa nesmie podmieňovať povolením orgánu verejnej správy.“**

V danom prípade krajský súd konštatoval neexistenciu povolenia a z toho vyvodil, že ide o trestný čin alebo aspoň priťažujúcu okolnosť. V opačnom prípade nemá zmysel krčovité opakovanie z odôvodnenia, že činnosť obvineného bola nepovolená.

Krajský súd najskôr svedomito poukázal na okolnosť, že vláda v skúmanej veci nemohla vydať uznesenie:

„Má pravdu sudca pre prípravné konanie, keď poukazuje na zákon č. 400/2015 Z. z., na jeho ustanovenie § 1 ods. 1, v ktorom je konkretizované, ktoré právne predpisy sú záväzné a podľa odseku 1 platí: Tento zákon upravuje základné pravidlá tvorby všeobecne záväzných právnych predpisov (ďalej len „právny predpis“), ktorými sú Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ústavné zákony,

zákony, nariadenia vlády Slovenskej republiky (ďalej len „nariadenie vlády“), vyhlášky a opatrenia ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, iných orgánov štátnej správy a Národnej banky Slovenska a ich vyhlasovanie v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka zákonov“).“ (3Tpo/1004/2020). Vzápätí konštatuje logický protiklad k tejto téze: „povinnosti môžu byť ukladané v podzákonných predpisoch (aj uznesením vlády“) (3Tpo/1004/2020, s. 15).

Čáry - máry, ani nie o pol strany neskôr uznesenie vlády, ktoré nepatrí k všeobecne záväzným právnym predpisom podľa § 1 ods. 1 zák. č. 400/2015 Z. z. sa mení na „podzákonný predpis“, ktorým podľa krajského súdu možno ukladať povinnosti. Teda „podzákonný predpis“ = všeobecne záväzný právny predpis.

Krajský súd dbal o to, aby navodzoval zdanie, že je dobrý a poslušný žiak. Základ pre svoje úvahy našiel v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 22/2020 zo dňa 14. októbra 2020. Ústavný súd v rozhodnutí konštatoval, že napadnuté uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 587 o vyhlásení núdzového stavu a nariadenie vlády č. 269/2020 Z. z. z 30. septembra 2020 sú v súlade s článkom 1 ods. 1 a článkom 2 ods. 2 Ústavy a článkom 1 ods. 1 až 4 a článkom 5 ods. 1 až 3 ústavného zákona o bezpečnosti štátu.

V súlade s návrhom Ústavný súd posudzoval ústavnosť vyhlásenia núdzového stavu, preskúmaval, či ústavné je uznesenie o vyhlásení núdzového stavu z 30. septembra 2020.

Vzorný a poslušný krajský súd nepostrehol, že rozhodnutie Ústavného súdu SR má časť, v ktorej ústavný súd pokročil ďaleko za rámec návrhu na konanie a v ktorej ústavný súd nerozhodoval o ničom z toho, čo krajský súd použil ako kabát do ktorého sa v úvahách zahalil.

Ústavný súd vymedzením návrhu na konanie nezískal právomoc rozhodovať aj o ústavnosti uznesenia ako právnej formy ústavne vhodnej na obmedzovanie základných práv a slobôd. Ak by začalo ísť do tuhého, ak by sa ústavný súd dostal pod palbu kritiky, čo si to dovoľil vo vzťahu k ďalším otázkam, o ktorých sa vyjadril, je nepochybné, že od vymedzenia predmetu konania navrhovateľom by odvíjal svoju obranu. „Ja nič, ja muzikant“.

Rozhodovanie ústavného súdu je ako snehová guľa. „Nabaľuje sa“, až vedie k pôvodne netušenému prekvapeniu. Ústavný súd sa od rozhodnutia PL. ÚS 10/2014 prepracoval k rozhodnutiu PL. ÚS 22/2020 zo dňa 14. októbra 2020. Ústavný súd rozhodnutím zo 14. októbra odobril obmedzovanie základných práv a slobôd vládou Slovenskej republiky v núdzovom stave a tiež formu, akú obmedzenie môže mať - uznesenie:

„Ako už bolo uvedené, na základe núdzového stavu možno fakultatívne uznesením vlády priamo obmedziť základné práva alebo uložiť povinnosti. Okrem toho sa vo viacerých ustanoveniach právneho poriadku nachádza pojem, resp. okolnosť núdzového stavu, ktorý v prípade vyhlásenia spôsobuje predvídané následky, pričom existencia a povaha aktivačných účinkov núdzového stavu v konkrétnom právnom predpise sú po vyhlásení núdzového stavu nikde jednoznačné a na iných miestach je potrebné ich interpretovať.“ (PL. ÚS 22/2020, s. 29, bod 62).

Prezidentka Čaputová roku 2019 po vymenovaní sudcov Ústavného súdu SR čelila kritike založenej na nedostatočnej odbornosti kandidátov vymenovaných za sudcov. Proti kritike vzniesla námietku, že „sudcovia majú dvanásť rokov na to, aby sa to naučili,“ čím myslela brániť ústavnosť. Argument vecne správny. Akurát Slovensko bude desať rokov vyčkávať, dokiaľ sa sudcovia naučia svoju profesiu, ktorej výkon od nich Slovenská republika potrebuje od okamihu prevzatia funkcie. Správnosť úvahy prezidentky Slovenskej republiky o čase, ktorý budú sudcovia potrebovať na zvládnutie profesie potvrdzuje aj citované rozhodnutie Ústavného súdu. Až sa sudcovia naučia, a ak budú v osem až de-

sať rokov znovu rozhodovať o ústavnosti obmedzovania základných práv v núdzovom stave, rozhodnutie istotne bude lepšie, viac bude chrániť základné práva a slobody na Slovensku. V súčasnosti to nie je nič moc.

Citovaná časť rozhodnutia ústavného súdu inými slovami a na hlavičkovom papieri potvrdzuje slová profesora Mazáka o ústave, ktorá neplatí v núdzovom stave. Na rozdiel od slov renomovaného odborníka, ktoré nie je právny dôvod brať za bernú mincu, Ústavný súd Slovenskej republiky je regulárny a monopolný vykladač Ústavy Slovenskej republiky. Aj keď sa mýli. Aj keď je servilný a chce sa zavdačiť tomu, pre koho modifikuje Ústavu svojím výkladom. Ústavný súd týmto rozhodnutím de facto „zostrelil“ ochranu základných práv a slobôd na Slovensku, „znormoval“ ju podľa želaní a predstáv vlády Slovenskej republiky.

Na víťazný tanec vlády Slovenskej republiky nedozrel čas. Základné práva a slobody visia na vlásku, no predsa len visia, Neodtrhli sa, nepadli do priepasti dejín. Je tak kvôli tomu, že zároveň s Ústavou, ktorú Ústavný súd SR „škrtol“ účinkom svojho rozhodnutia, tieto práva zaručujú aj medzinárodné dohovory o ľudských právach. Ústavný súd Slovenskej republiky nemá právomoc rozhodovať o ich záväznosti, ani o rozsahu, v akom platia. Na ich ochranu sú medzinárodné orgány, predovšetkým Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor Európskej únie.

Napriek neistote, ktorú do výkladu základných práv a slobôd a možností ich obmedzovania na Slovensko priniesol ústavný súd, nezvyšuje iné, ako vidieť nad rozhodnutie a za rozhodnutie Ústavného súdu a postupovať ďalej podľa toho, čo sa píše v Ústave.

Eskamotéri v talároch na krajskom súde siahli na precedent ústavného práva. Odkazujú na nález Ústavného súdu SR vo veci PL. ÚS 22/2020 zo dňa 14.10.2020. K tomu pridávajú svoj vývod: „Z citovaného nálezu je preukázané, že ústavný súd uznal právomoc vlády obmedziť základné práva v núdzovom stave a tiež spôsob akým tak možno urobiť, tj. Uznesením.“ (3Tpo/1004/2020, s. 15).

Tvrdenie je účelové. Bez základu v právnom poriadku Slovenskej republiky.

Na Slovensku na všetko musia byť výnimky. Prvú výnimku z výluky obmedzovať základné práva a slobody dal vláde ústavný zákon č. 90/2001 Z. z. Tretia novela Ústavy. Prvú výnimku dostala vláda ako dočasnú výnimku. Článkom 120 ods. 2 získala právomoc vydávať nariadenia na vykonanie Európskej dohody o pridružení uzatvorenej medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Slovenskou republikou (Asociačný dohovor). Ak sa vláda rozhodne obmedziť základné práva a slobody vyplývajúce z Asociačného dohovoru, môže tak urobiť. Právomoc stratila zmysel vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie.

Čudne riešené je obmedzovanie základných práv a slobôd podľa ústavného zákona o bezpečnosti štátu, ktorý zakladá druhú výnimku pre obmedzovanie základných práv a slobôd. A možno hneď zakladá aj tretiu výnimku pre prezidenta Slovenskej republiky. Či platí druhá a tretia výnimka pre obmedzovanie základných práv a slobôd alebo či existuje len druhá výnimka nie je z ústavného zákona o bezpečnosti štátu zrejmé.

Obmedzovanie základných práv a slobôd možno vykonať v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas v čase vojny (článok 2 ods. 3), v čase vojnového stavu (článok 3 ods. 3), v čase výnimočného stavu (článok 4 ods. 4) a počas núdzového stavu (článok 5 ods. 3).

Neuveriteľným prekvapením je, že ústavný zákon o bezpečnosti štátu upravuje podmienky, za akých možno obmedziť základné práva a slobody, ale neurčuje, ktorý štátny orgán má právomoc obmedzovať základné práva a slobody. Nezaškodí zopakovať. ÚSTAVNÝ ZÁKON O BEZPEČNOSTI ŠTÁTU URČUJE AKO MOŽNO OBMEDZIŤ ZÁKLADNÉ PRÁVA A SLOBODY.

DY, ALE NEURČUJE KTO ICH MOŽE OBMEDZIŤ. Už kvôli tomu musíme dbať o to, aby Slovensko nevstúpilo do vojny.

Možno je to až absurdné, no **vláda Slovenskej republiky**, ktorá podľa ústavného zákona o bezpečnosti štátu môže vyhlásiť núdzový stav, **nemá právomoc obmedzovať základné práva a slobody.** A možno ide o opatrenie zavedené v dobe, keď sa v tvorbe práva ešte využíval zdravý rozum. **Vláda Slovenskej republiky**, ktorá rozhoduje o tom, či vyhlási núdzový stav, **nemá právomoc obmedzovať základné práva a slobody zámerne, aby nebola vystavená pokušeniu zneužiť vyhlásenie núdzového stavu na obmedzovanie základných práv a slobôd.**

Ústava v článku 2 ods. 2 pre štátne orgány zakladá pravidlo Čo nie je dovolené, je zakázané. Pretože nijaký orgán nemá dovolené obmedzovať základné práva a slobody v núdzovom stave, malo by platiť, že to nijaký orgán štátu nesmie urobiť. V nadväznosti na Ústavu by malo platiť, že **tak smie urobiť jedine Národná rada Slovenskej republiky, lebo základné práva a slobody možno obmedzovať zákonom.** Aj kvôli neprijateľnosti takého riešenia pre vládnu koalíciu sa zrodil výklad, podľa ktorého Ústava neplatí v núdzovom stave.

V praxi núdzových stavov od marca 2020 sa zaužívalo, že takú právomoc počas núdzového stavu má vláda Slovenskej republiky. V prospech tejto čerstvo sa rodiacej ústavnej obyčaje možno uviesť, že vláda má právomoc vyhlásiť núdzový stav (článok 5 ods. 1), a preto je „vládcom núdzového stavu,“ v ktorom môže všetko Ústavou dovolené vrátane ústavným zákonom dovoleného obmedzovania základných práv a slobôd.

V súlade s touto logikou by základné práva a slobody v čase vojny, vojnového stavu a výnimočného stavu mohol obmedzovať prezident Slovenskej republiky, pretože on má právomoc vyhlásiť vojnu, vojnový stav a výnimočný stav. Nakoľko by sa tento výklad akceptoval pri zaužívanom pohľade politológov, sociológov a podobne kvalifikovaných odborníkov na úlohu hlavy štátu, je zatiaľ ponechané na prípadný spor po vypovedaní vojny, vojnového stavu a výnimočného stavu. Teda v značne nevhodnom okamihu, no taká nedokonalá je Ústava vo viacerých otázkach, kde pôvodne neexistovala politická vôľa konať podľa Ústavy. Materiálny právny štát bol na Slovensku zlepený k ne- vôli štátnych orgánov a štátnych funkcionárov z konca éry socializmu preferujúcich model, podľa ktorého vládli, keď vládli na konci socializmu. Po revolúcii nazvanej Nežná im nezvýšilo iné ako predstierať osobný prerod, pristúpiť ako na samozrejmosť na riadenie štátu podľa práva, ale vo vlastnom vnútri nezapreli seba samých, svoje zvyky a pocity. Sotva sa naskytla príležitosť, namiesto ústavného zákona vhodného na riadenie štátu vo výnimočných situáciách prijali hmlovinu bez právnej istoty o záležitostiach najzávažnejšieho významu pre štát. Tento stav ako samozrejmosť zachovala vládna koalícia, hoci ústavný zákon o bezpečnosti štátu priamo a výslovne novelizovala v decembri 2020.

Keď **ústavný zákon o bezpečnosti štátu** zaviedol druhú výnimku pre vládu z pravidla o tom, ktorý štátny orgán smie obmedzovať základné práva a slobody, presne určil aj tie základné práva a slobody, ktoré ako jediné môže vláda obmedziť. **Zároveň určil aj spôsoby obmedzenia ustanovených základných práv a slobôd vládou. Všetky iné spôsoby obmedzenia a všetky iné základné práva a slobody vláda Slovenskej republiky nemohla obmedziť ani počas núdzového stavu. Každý typ obmedzenia základného práva, ktorý sa výslovne neuvádza v ústavnom zákone o bezpečnosti štátu pre čas vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu ako obmedzenie, ktoré neurčený orgán štátu môže urobiť, je neústavné!** Ústavný súd tejto okolnosti v rozhodnutí PL. ÚS 22/2020 nepriznal právnu relevanciu.

Laik môže argumentovať, že predsa ústavný zákon o bezpečnosti štátu sa zmenil. Doplnil tak, aby to ho, čo vláda Slovenskej republiky môže obmedzovať v núdzovom stave, bolo čo najviac. Argument krásny, ale nesprávny. Nielen kvôli diskutabilnému obsahu novely ústavného zákona o bezpečnosti štátu, ale predovšetkým kvôli súslednosti času. Ústavný zákon č. 414/2020 Z. z., o ktorom je reč, na-

dobudol účinnosť 29. decembra 2020. Národná rada Slovenskej republiky ho schválila o jediný deň skôr! Ústavný súd vo veci PL. ÚS 22/2020 rozhodol 14. októbra 2020. O dva a pol mesiaca predstihol Národnú radu Slovenskej republiky. V tom čase mohol rozhodovať len, jedine a výlučne podľa pôvodného znenia ústavného zákona o bezpečnosti štátu. Nijaké iné znenie nebolo. A predseda Ústavný súd prejavil geniálnu predvídavosť. Vyveštil si, že parlament ústavný zákon zmení, vyveštil si ako ho zmení, zvážil, že ústavný zákon, ktorý sa o pár mesiacov zmení, škoda dodržiavať a tomu prispôbil svoje rozhodovanie. Vedľajším produktom tohto odvážneho prieskumu budúcnosti sa stala premena materiálneho právneho štátu na fatamorgánu, hoci vedľajšie produkty často končia na skládkach.

Ústavný súd SR nepriznal právny význam ústavnému zákonu obmedzujúcemu postavenie vlády pri obmedzovaní základných práv a slobôd. Nad ustanovenia ústavného zákona nadradil posvätný COVID-19. V Indii sú posvätné kravy, tak prečo by na Slovensku nemohol byť posvätný COVID-19?

Súd v prvom stupni prakticky všetko podstatné interpretoval inak, ako súd v druhom stupni. Súd prvého stupňa obvinenie odmietol z dôvodu, že obvinený nemohol naplniť skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie.

Stážnostný súd odmietol tézu sudcu pre prípravné konanie, podľa ktorej **„uznesenie vlády o núdzovom stave, ktorým zároveň bolo obmedzené zhromažďovacie právo občanov nie je právne záväzným a občan sa ním môže riadiť len dobrovoľne, ale nemusí, stážnostný súd tieto úvahy považuje za také, pri ktorých neboli dôsledne posúdené, zvážené a vyhodnotené všetky aspekty a relevantné skutočnosti“**. (3Tpo/1004/2020, s. 13).

Dôsledné posúdenie, zváženie a vyhodnotenie všetkých aspektov a relevantných skutočností krajským súdom znie:

„Totiž uznesenie vlády, ktorým bol vyhlásený núdzový stav jednoznačne vychádza a bolo prijaté na podklade ústavného zákona č. 227/2002 Z. z., pričom tento zákon jasne nevymedzuje akou formou má byť núdzový stav vyhlásený a ani to akou formou majú byť ústavné práva občanov obmedzené, ale núdzový stav vyhlasuje vláda, pričom nie je určené komu prináleží rozhodnúť o obmedzení základných práv a slobôd občanov.“ (3Tpo/1004/2020, s. 14).

Zdá sa, že senát krajského súdu by akceptoval aj obmedzenie základných práv a slobôd vrátnikom, pokiaľ by bol vrátnikom Úradu vlády.

Brilantnosť právneho myslenia sa rozlieta do výšin ďalším argumentom stážnostného senátu:

„K rozvedenému krajský súd dodáva, že ustanovenie čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. bolo v súvislosti s pandémiou COVID-19 aplikované viackrát a uznesenia vlády boli uverejnené v Zbierke zákonov pod č. 84/2020, 284/2020, 290/2020, 298/2020, 306/2020, 315/2020, 386/2020, a teda vo všetkých prípadoch išlo o opatrenia vyhlásené formou uznesenia a podľa § 19 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov SR platí, že „iné akty nadobúdajú záväznosť dňom ich vyhlásenia v zbierke zákonov. Dňom vyhlásenia v zbierke zákonov začínajú plynúť lehoty, ktoré sú v nich ustanovené, alebo ktoré ustanovil právny predpis pre nimi upravované právne vzťahy.“ (3Tpo/1004/2020, s. 15).

Stokrát opakovaná lož sa stáva pravdou. To už vieme. Stokrát opakovaná nezákonnosť sa stáva zákonom. To sa práve dozvedáme. Už neplatí, že nezákonnosť sa nemôže zmeniť na zákon inak ako zmenou zákona. Stačí, ak súd usúdi, získa dojem, že zákonné je to, čo ešte včera bolo nezákonné.

Sranda sa končí. Vláda Slovenskej republiky nerešpektuje podmienky materiálneho právne-

ho štátu vo vzťahu k forme, akou má regulovať správanie v štáte. Vláda Slovenskej republiky poruší Ústavu, právo Európskej únie aj medzinárodný dohovor prijatý Radou Európy. To všetko poruší obmedzením slobody zhromažďovania.

Namiesto toho, aby strážca zákonnosti - prokurátor - odmietol taký paškvil uplatniť proti občanovi Slovenskej republiky, pokojne ho prenasleduje v presvedčení, že koná správne. Ved' sa zavražďuje vláde Slovenskej republiky.

Pritom ak by v tejto veci prokurátor konal ozaj dôsledne, okrem toho, že by neviedol trestné stíhanie proti občanovi, ktorý uplatnil svoje ústavné právo bez ohľadu na jeho porušovanie vládou SR, zároveň by sa musel zaoberať otázkou, ktorý člen vlády sa dopustil trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa, prípadne či nedošlo k spáchaniu tohto trestného činu v spolupáchateľstve viacerých členov vlády.

Keď prokurátor predloží súdu na rozhodnutie nezmysel, na Slovensku nezmysel prestáva byť nezmyslom. Prokurátor by predsa čosi také neurobil. Prokurátor predkladá sťažnosť, nuž mu treba vyhovieť.

Sťažnostnému súdu ako keby vyrazila dych závažnosť témy, o ktorej mal rozhodnúť. O zneužití slobody zhromažďovania spôsobom, pri ktorom sú všetci ohrození, vláda aj obyvatelia, hroziacim rozšírením pandémie Covid-19. Čo už s tým? Nakaziť celý národ kvôli nejakým smiešnym ľudským právam?

S plným vedomím hrozacej zodpovednosti v rodine, pred susedmi a známymi sa krajský súd chytal čoho sa dalo. Nevzal do úvahy, čoho sa chytiť nedalo. Napríklad ochranu slobody zhromažďovania podľa čl. 52 Charty základných práv Európskej únie a podľa čl. 11 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, hoci oba dohovory boli predmetom konania pred súdom prvého stupňa. Čudné rozvrstvenie právomoci, ochoty a záujmu v talároch sa dostalo k ďalšiemu míľniku - kde je medzinárodný dohovor, niet slovenského sudcu. To, čo s mičurinskou trpezlivosťou naštepil Ústavný súd Slovenskej republiky na interpretáciu Ústavy, lebo to môže urobiť, nijaký slovenský sudca nemôže urobiť medzinárodnému dohovoru. Východiskom je len zavretie očí a útek. Podľa toho sa sťažnostný súd zachoval.

Tretí sektor navlečený do rukavice médií manipuluje s verejnou mienkou. Navodzuje zdanie, že Slovensko potrebuje spravodlivý rozsudok v kauze Kuciak. Samozrejme, iné ako spravodlivé potrestanie páchatelov a objednávateľov tejto vraždy nesmie prísť do úvahy. No Slovensko potrebuje oveľa viac, ako spravodlivý rozsudok v jednom prípade. Slovensko potrebuje, aby súdne rozhodnutia boli spravodlivé vždy. Prinajhoršom skoro vždy. Nie celkom výnimočne raz a prípadne nikdy viac. Z tohto zorného uhla rozhodnutie súdu druhého stupňa, ktoré podporí vládu v obmedzovaní základných práv a slobôd kvôli tomu, že je vládou, je obludné. Ak by vláda dbala o ochranu ústavnosti a presadzovanie materiálneho právneho štátu, sama by musela vyvodiť dôsledky z toho, že súd druhého stupňa vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostní porušovateľa práva pred tým, kto je obmedzovaním práva poškodený. Dokiaľ budú na Slovensku takí sudcovia, nebude v súdnych sieňach a v súdnych rozhodnutiach spravodlivosť, ani dostupná Ústava a všetky medzinárodné dohovory, ktoré v takom prípade Slovenská republika podpísala zbytočne. Presnejšie, za podpísanie ale nedodržiavanie ktorých bude Slovenská republika ešte aj platiť.

Doc. JUDr. Ján Drgonec, DrSc. - emeritný sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky

Pozn.: - Rozhodnutie sudcu bratislavského okresného súdu JUDr. Branislava Harabina vo veci Petra Sihelského si môžete prečítať [TU](#).

Zdroj: <https://www.infovojna.sk/>